

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“สตฺถุสาสน — คำสอนของพระศาสดา”

สตฺถุสาสน เป็นภาษาบาลีอ่านว่า สัต - ฤ - สา - สะ - นะ มาจากคำว่า สตฺถุ (พระศาสดา, ผู้สอน) กับคำว่า สาสน (คำสอน) รวมกันเป็น สตฺถุสาสน เขียนเป็นไทยว่า สตฺถุสาสน์ แปลว่า คำสอนของพระศาสดา พระศาสดาในที่นี้ คือ พระบรมศาสดาซึ่งเป็นบุคคลผู้เลิศผู้ประเสริฐที่สุดในโลก เป็นผู้สอนโดยที่ไม่มีใครเสมอเหมือน กล่าวคือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นคำจริงทุกคำ เป็นคำอนุเคราะห์ที่เกื้อกูลให้มีความเข้าใจถูกเห็นถูกโดยตลอด ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่มีโอกาสได้ฟังได้ศึกษา และมีความเข้าใจถูกเห็นถูกเท่านั้น

ที่จะรู้ว่คำสอนใดเป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือไม่ั้น พิจารณาได้จาก พระสูตรต้นตอ-
ปฏิฎก อังคุตตรนิกาย อฏฐกนิบาต สังขิตตสูตร ว่า

“ดูกร โคตมี ท่านพึงรู้ธรรมเหล่าใดว่า ธรรมเหล่านี้เป็นไปเพื่อคลายกำหนด
ไม่เป็นไปเพื่อความกำหนด เป็นไปเพื่อไม่ประกอบสัตว์ไว้ (ในสังสารวัฏฏ์) ไม่เป็นไปเพื่อ
ประกอบสัตว์ไว้ เป็นไปเพื่อไม่สังสมกิเลส ไม่เป็นไปเพื่อสังสมกิเลส เป็นไปเพื่อความ
เป็นผู้มักน้อย ไม่เป็นไปเพื่อความเป็นผู้มักมาก เป็นไปเพื่อสันโดษ ไม่เป็นไปเพื่อไม่
สันโดษ เป็นไปเพื่อความสงบ ไม่เป็นไปเพื่อความคลุกคลีด้วยหมู่คณะ เป็นไปเพื่อ
ปรารภความเพียร ไม่เป็นไปเพื่อความเกียจคร้าน เป็นไปเพื่อความเป็นคนเลี้ยงง่าย
ไม่เป็นไปเพื่อความเป็นคนเลี้ยงยาก ดูกร โคตมี ท่านพึงทรงจำไว้ โดยส่วนหนึ่งว่า
นี้เป็นธรรม เป็นวินัย เป็นคำสอนของพระศาสดา”

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงบำเพ็ญพระบารมีมาตลอดระยะเวลาสี่อสงไขยแสนกัปป์ ซึ่งเป็นระยะ
เวลาที่ยาวนานอย่างยิ่ง เพื่อทรงตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งจะได้เกื้อกูลสัตว์โลกให้หลุดพ้น
จากกิเลส (เครื่องเศร้าหมองของจิต) และกองทุกข์ทั้งปวง เมื่อพระองค์ทรงตรัสรู้แล้ว ทรงมีพระมหา
กรุณาต่อสัตว์โลก จึงทรงแสดงพระธรรมที่ทรงตรัสรู้โปรดสัตว์โลก ตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษา
นับคำไม่ถ้วน ทรงแสดงบ่อยๆ เนืองๆ ก็เพื่อให้ผู้ฟังมีความเข้าใจสภาพธรรมตามความเป็นจริง
พร้อมทั้งน้อมประพฤติปฏิบัติตามจนกระทั่งสามารถดับกิเลสทั้งหลายได้ตามลำดับขั้น พระธรรมที่
พระองค์ทรงแสดงนั้น เป็นสัจธรรม เป็นความจริง แสดงถึงสิ่งที่มีจริง ซึ่งเป็นปกติธรรมดาของบุคคล
ผู้ทรงตรัสรู้ความจริงที่จะมีการแสดงความจริงให้ผู้อื่นได้รู้ตาม เป็นการอุปการะเกื้อกูลให้ผู้ที่ยังมีกิเลส
อยู่ได้เกิดปัญญาเข้าใจความจริงของสิ่งที่กำลังปรากฏในขณะนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่ได้ฟัง
ได้ศึกษาและมีความเข้าใจอย่างแท้จริง เพราะเป็นไปเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูก เป็นไปเพื่อละอกุศล
เป็นไปเพื่อดับทุกข์โดยประการทั้งปวง เป็นไปเพื่อการไม่เกิดอีกในสังสารวัฏฏ์

จะเห็นถึงความบริสุทธิ์ของพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงอย่างแท้จริงว่า เป็นไปเพื่อละ ตั้งแต่ต้นจนถึงที่สุด คือสามารถดับกิเลสทั้งปวงได้อย่างหมดสิ้นไม่เกิดอีก ที่จะเป็นอย่างนี้ได้ก็ต้องอาศัยพระธรรมซึ่งเป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือ สัตตสุตถุสสน์ เพื่อจะได้มีความเข้าใจถูกเห็นถูก มั่นคงในความเป็นเหตุเป็นผลของธรรม และขัดเกลาละคลายกิเลสของตนเอง อบรมเจริญปัญญาสะสมเป็นที่พึงต่อไป

ถ้าคำสอนใดหรือหนทางใด สอนเพื่อที่จะให้ได้ สอนให้ติดข้อง นั้นเท่ากับว่า เป็นการเพิ่มสมุทัย (เหตุแห่งทุกข์) คือความติดข้องต้องการ ไม่ใช่สัตตสุตถุสสน์ ไม่ใช่คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่างแน่นอน รวมไปถึงสอนให้กระทำการใด ด้วยความเห็นผิด ด้วยความไม่รู้หลงมกมาย นั้นก็ไม่ใช่คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เช่นเดียวกัน พระธรรมทั้งหมดที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นไปเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูก และ ขัดเกลาละคลายกิเลส เท่านั้น

เพราะฉะนั้น ผู้ที่เป็นชาวพุทธหรือพุทธศาสนิกชน ต้องศึกษาให้เข้าใจตั้งแต่คำแรกคือ คำว่า “ธรรม” ธรรมเป็นสิ่งที่จริง มีจริงในขณะนี้ ทุกขณะเป็นธรรม มีแต่ธรรมเท่านั้นที่เกิดขึ้นเป็นไป ทั้งทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย และทางใจ เมื่อกล่าวโดยประมวลแล้ว ไม่พ้นไปจากนามธรรมและรูปธรรม สิ่งที่มีจริงเหล่านี้ สิ่งที่มีจริงเป็นธรรม และเป็นธรรมที่ละเอียดยิ่ง ด้วยความเป็นธรรมที่เป็นอนัตตา ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตน ทุกกาลสมัย ธรรมก็เป็นธรรม ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงลักษณะของสภาพธรรมนั้นๆ ให้เป็นอย่างอื่นไปได้ เป็นจริงอย่างไร ก็เป็นจริงอย่างนั้น แต่สัตว์โลกจะเข้าใจธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่จริง ตามความเป็นจริงได้นั้น ก็ต้องเป็นกาลสมัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงอุบัติขึ้นในโลก พระองค์ทรงมีพระมหากรุณาต่อสัตว์โลก ด้วยการทรงแสดงพระธรรม ประกาศความจริงให้สัตว์โลกได้เข้าใจถูกเห็นถูก จากที่เต็มไปด้วยความไม่รู้และกิเลสทั้งหลาย ก็จะช่วยๆ มีความรู้ที่เจริญขึ้นไปตามลำดับ จนกระทั่งสามารถรู้แจ้งอริยสัจจธรรมดับกิเลสได้ตามลำดับ พระธรรมคำสอนของพระองค์ เป็นคำสอนที่เป็นไปเพื่อละตั้งแต่ต้นจนถึงที่สุด กล่าวคือ ละความไม่รู้ ความเห็นผิด ตลอดจนกิเลสทั้งหลายทั้งปวง เมื่อมีความเข้าใจอย่างถูกต้องแล้ว ก็จะไม่ตกไปในฝ่ายผิดอีกต่อไป

ดังนั้น จึงต้องฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมให้เข้าใจ เป็นปัญญาของตนเองจริงๆ ว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และทรงแสดงอะไรให้สัตว์โลกได้เข้าใจตามความเป็นจริง ซึ่งก็ไม่พ้นไปจากสิ่งที่มีจริงทั้งหมด กว่าจะได้เข้าใจถูกต้องตามความเป็นจริงของสภาพธรรมตรงตามพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง ก็ต้องเป็นการฟังด้วยการพิจารณาจริงๆ จึงจะสามารถรู้ในพระองค์ ที่ได้ทรงประกาศความจริงของสภาพธรรม ถึงความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงพระธรรม โดยละเอียด โดยนัยประการต่างๆตลอด ๔๕ พรรษา ฟังแล้วก็ต้องฟังอีก แล้วก็ต้องมีการพิจารณาไตร่ตรองในสิ่งที่ได้ยินได้ฟังซึ่งเป็นเรื่องยากมาก การอบรมเจริญปัญญาต้องเป็นไปตามลำดับจริงๆ ที่สำคัญที่สุดคือ ไม่ขาดการฟังพระธรรม เป็นปกติในชีวิตประจำวัน.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร. ๐๘๕-๖๒๑๗๑๐๖]